

ЯНЮК А.П., магістрант

Науковий керівник – **ГЕРАСИМЕНКО І.О.**, к.е.н., доцент

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ЛІКВІДНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Визначено сутність фінансових показників підприємства: платоспроможність, ліквідність. Обґрунтовано значення та особливості аналізу платоспроможності та ліквідності в умовах економічної нестабільності та запропоновано підходи до вирішення можливих проблем.

Ключові слова: платоспроможність, ліквідність, нестабільність, зобов'язання, ризик, фінансове планування.

Аналіз платоспроможності та ліквідності є одним із ключових елементів фінансового управління підприємством, що дає керівництву розуміння, наскільки ефективно підприємство управляє своїми фінансовими ресурсами, а також оцінити здатність своєчасно виконувати зобов'язання перед кредиторами, постачальниками та іншими контрагентами [1].

Платоспроможність визначає здатність підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання в довгостроковій перспективі. Аналіз платоспроможності зосереджений на тому, наскільки ефективно компанія управляє своїм капіталом та боргами.

Ліквідність показує здатність підприємства перетворювати активи в гроші для покриття короткострокових зобов'язань. Висока ліквідність дозволяє компанії легко покривати поточні зобов'язання, що мінімізує ризик банкрутства.

Управління платоспроможністю та ліквідністю має важливе значення в управлінні підприємством в аспектах: забезпечення фінансової стабільності, планування та прогнозування діяльності, прийняття стратегічних рішень, підвищення довіри інвесторів та кредиторів [2].

Аналіз платоспроможності та ліквідності в умовах економічної нестабільності має свої особливості через зростання невизначеності, ризиків та складнощів у фінансовому управлінні. В таких умовах підприємства стикаються з підвищеними ризиками втрати платоспроможності або ліквідності, тому важливо більш гнучко підходити до фінансового планування та контролю.

Нинішні умови господарювання, що характеризуються високим рівнем нестабільності вимагають врахування особливостей під час аналізу фінансових показників:

- збільшення невизначеності щодо надходження грошових потоків у майбутньому. В умовах кризи або економічної нестабільності важко точно прогнозувати майбутні надходження та витрати, що пов'язано з коливаннями попиту, змінами в умовах кредитування або нестабільністю на ринках сировини та валют. Тому аналіз грошових потоків стає критично важливим: підприємствам необхідно забезпечувати точний моніторинг вхідних і вихідних потоків коштів для своєчасного виявлення дефіциту ліквідності.

- посилення уваги до короткострокової ліквідності. Підприємства повинні зосередитися на аналізі короткострокової ліквідності, оскільки кризи можуть швидко призвести до виникнення гострої потреби в готівкових коштах. Оцінка коефіцієнтів поточної та швидкої ліквідності набуває особливого значення.

- збільшення ролі аналізу оборотних активів. Запаси, дебіторська заборгованість та інші оборотні активи можуть втрачати свою ліквідність під час кризи. Наприклад, запаси можуть залежати від попиту, який під впливом кризи може різко знижуватися. Необхідно регулярно проводити аналіз оборотності активів, щоб оцінити,

наскільки швидко вони можуть бути перетворені на гроші, і чи не знижуються їхня вартість або ліквідність.

- ускладнення умов залучення фінансування. Кредитори стають більш обережними в умовах кризи, що може ускладнити залучення нового фінансування або рефінансування поточних боргів. Підприємства повинні детально аналізувати коефіцієнти заборгованості та показники покриття відсотків, щоб оцінити свої шанси на отримання нового фінансування або домовитися про реструктуризацію боргів.

- зниження вартості активів. В умовах нестабільності ринкова вартість активів знижується, що негативно впливає на баланс підприємства. Необхідно періодично переглядати справедливу вартість активів та враховувати її зміни під час оцінки фінансового стану компанії.

- ризик інфляції або девальвації. Зростання темпів інфляції або девальвації національної валюти впливає на грошові потоки компанії, вартість активів та розмір зобов'язань. В таких умовах зростає ризик втрати купівельної спроможності ліквідних активів. Необхідно враховувати інфляційні очікування під час аналізу платоспроможності, а також бути готовим до хеджування валютних ризиків.

- зменшення платоспроможності контрагентів. У кризові періоди підприємства можуть зіткнутися з проблемами отримання платежів від клієнтів та партнерів, що збільшує ризик несвоєчасного погашення дебіторської заборгованості. Доцільне більш детальне управління дебіторською заборгованістю, зосередження на кредитній політиці, а також створення резервів під безнадійні борги.

Отже, особливості здійснення аналізу платоспроможності та ліквідності в умовах нестабільності вимагає підвищеної уваги до короткострокових активів, операційних витрат, дебіторської заборгованості, а також адаптації фінансових стратегій для швидкої реакції на зміни у бізнес-середовищі та забезпечення довгострокової фінансової стійкості.

Список використаних джерел:

1. Дорошенко А. П. Оцінка ліквідності та платоспроможності в контексті діагностики загального фінансового стану підприємства. Ефективна економіка. 2017. № 3.
2. Лопатовська О. О., Гаєвська О. С. Ліквідність та платоспроможність в контексті фінансового управління діяльністю підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2022. № 1. С. 118–123.

УДК 338.242.4.025.2:37.011.33

РОМАНОВСЬКА Е.К., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **АРБУЗОВА Т.В.**, канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

evelinaromanovska@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ТА ІНСТРУМЕНТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ Й САМОУПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ОСВІТИ

Розглянуто особливості та інструменти державного регулювання й самоуправління сферою освіти. Обґрунтовано необхідність ефективної взаємодії державного впливу на освіту та саморегулювання в цій сфері для забезпечення якості послуг.

Ключові слова: державне регулювання освіти, саморегулювання, інструменти регулювання, освітній процес, студентське самоврядування, взаємодія якості освіти.

Державна політика в галузі освіти має величезне значення для розвитку суспільства та країни в цілому, оскільки освіта є основою для індивідуального та суспільного прогресу.